

HØRINGSNOTAT

30. juni 2023

Forslag til endringer i regulering av fangst av snøkrabbe

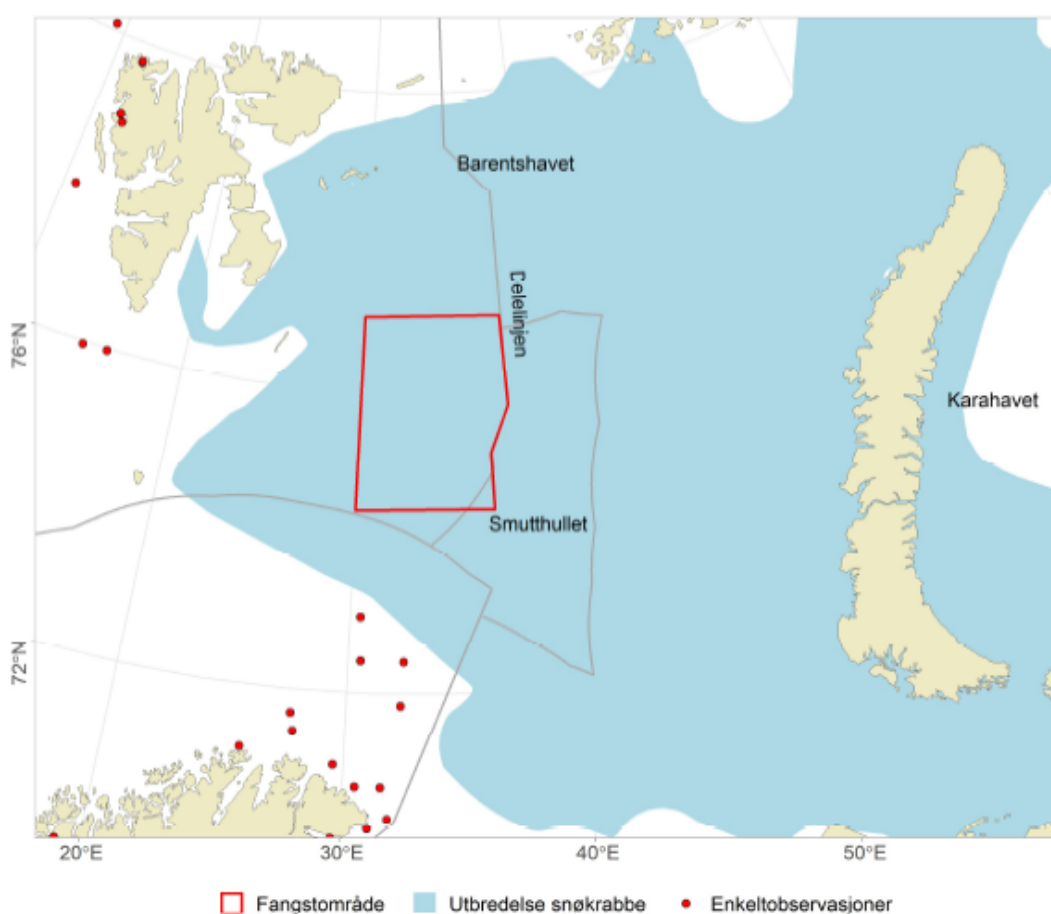
Høringsfrist: 30. september 2023

1. Bestandssituasjonen og utbredelse

Når det gjelder bestandssituasjonen og utbredelse av snøkrabbe viser vi til Havforskningsinstituttet (HI) sine resultater fra årlige tokt, jf. HIs kvoteråd for 2023 av november 2022¹. Dette kan oppsummeres som følger:

Snøkrabben er registrert over store deler av Barentshavet og Karahavet og i området rundt Svalbard, men fortsatt befinner størstedelen av bestanden seg på russisk sokkel i Barentshavet. På norsk sokkel er tettheten av bestanden høyest i områdene rundt Sentralbanken, og det er her det kommersielle fisket foregår (Figur 1).

Enkeltfunn av snøkrabbe nordvest og sørvest av Spitsbergen viser at store deler av det potensielle leveområdet for snøkrabben er i ferd med å bli kolonisert, men tettheten av krabbe utenfor de områdene hvor det i dag drives fiske er for lave til at de er av kommersiell interesse. Det forventes at utbredelsen og tettheten av snøkrabbe vil fortsette å øke vestover og nordover, men hastigheten på spredningen er usikker.

Figur 1: Status for sammenhengende utbredelse av snøkrabbe i Barentshavet og Karahavet, og enkeltobservasjoner gjort langs kysten av Troms og Finnmark og på vestkysten av Svalbard. Fangstområdet der det kommersielle fisket foregår er markert på kartet. Kilde HIs kvoteråd for 2023

HI beregner bestandsstørrelse i relative- i stedet for absolutte verdier. MSY (maksimalt langtidsutbytte) anvendes som referansepunkt. Bestandsstørrelse og fiskedødelighet angis her på en relativ skala hvor verdien 1 svarer til hhv. den biomasse og den fiskeridødelighet som korresponderer til MSY. HI opplyser at denne metoden reduserer usikkerheten i beregningene med 60-70 % sammenlignet med tradisjonell metodikk som beregner absolutt

¹ <https://www.hi.no/hi/radgivning/kvoterad/2023/snokrabbe-pa-norsk-sokkel-i-barentshavet>

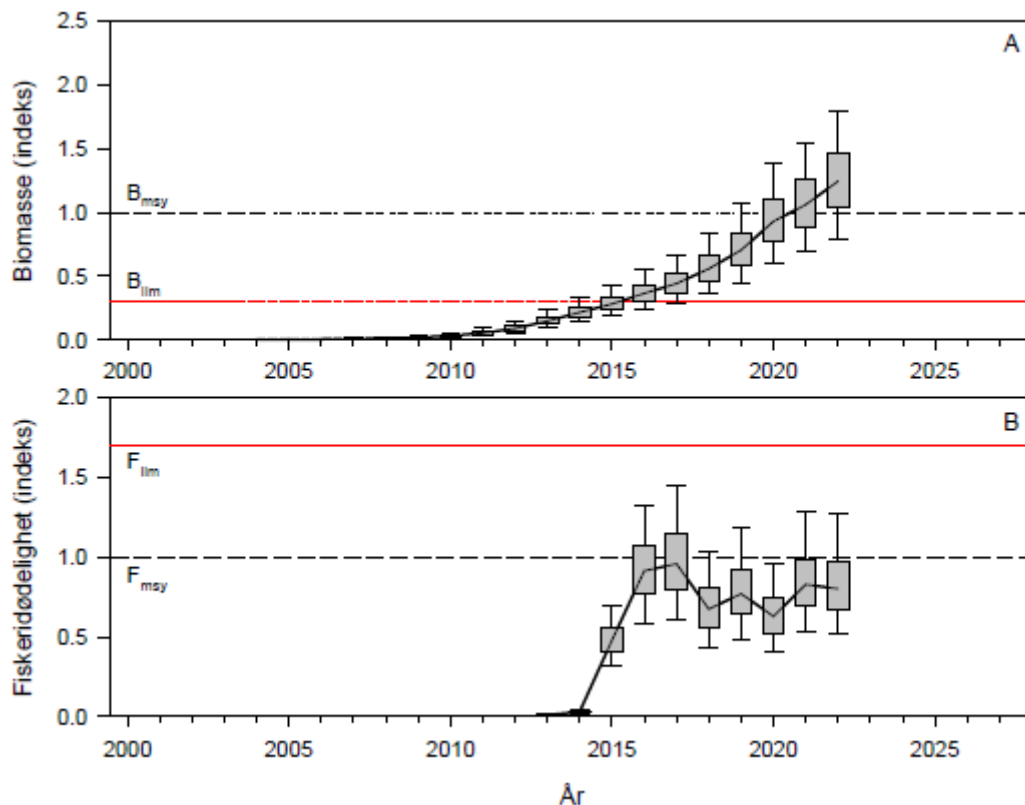
bestandsstørrelse. På denne bakgrunn tallfester altså HI ikke snøkrabbebestand i Barentshavet i absolutte verdier, dvs masse målt i antall tonn.

Referansepunkter som HI benytter i beskrivelsen av bestandsstatus og beskatningsgrad er som følger:

- MSY = Maksimalt langtidsutbytte/maksimal produksjon.
- B_{msy} = Bestandsstørrelse (biomasse) som gir MSY . I modellen er denne en relativ verdi lik 1.
- Bærekapasiteten = den maksimale bestandsstørrelsen som økosystemet kan opprettholde uten et fiskeri. I modellen er denne en relativ verdi lik 2.
- $B_{lim} = 0,3B_{msy}$ (førre var grenseverdi for bestandsstørrelse, vanligvis en grense for stenging eller kraftig reduksjon av fisket).
- F_{msy} = Fiskeridødelighet (beskatningsgrad) som gir MSY , det vil si den beskatningen som driver bestanden mot B_{msy} .
- $F_{lim} = 1.7F_{msy}$ er den fiskeridødelighet som driver bestanden mot B_{lim} ($0,3B_{msy}$).

Bestandsutvikling, fiskeridødelighet og framskrivninger

I HIs kvoteråd for 2023 opplyses det at etter en periode på 15 år etter første funn av snøkrabben i Barentshavet, økte bestandsindeksen raskt jf. Figur 2A nedenfor. Denne økningen har fortsatt også etter at fisket startet i 2012 jf. Figur 2B nedenfor. HI estimerer at det er overveiende sannsynlig at bestanden (B) i 2022 er over B_{msy} (13% sannsynlighet for at $B < B_{msy}$ (Tabell 2)). Fiskeridødeligheten (F) ligger rundt F_{msy} , og det er 22% sannsynlighet for at F er høyere enn F_{msy} (Tabell 1).

Figur 2. Utvikling i relativ bestandsstørrelse (A) og fiskeridødelighet (B) for snøkrabbe (skallbredde ≥ 95 mm) på norsk sokkel. Stiplede sorte horisontale linjer angir henholdsvis biomassen (B_{msy}) og fiskeridødeligheten (F_{msy}) som gir maksimalt langtidsutbytte. Heltrukken røde linjer angir grenseverdiene for bestandsstørrelse (B_{lim}) og fiskeridødeligheten (F_{lim}). Vertikale linjer viser 95 % konfidensintervall, mens vertikale søyler viser interkvartiler (25 – 75 percentilen). Kilde: Havforskningsinstituttets kvoteråd for 2023.

Tabell 1. Bestandsstatus for snøkrabbe på norsk sokkel 2021-2022 (for beskrivelse av referansepunkter, se teksten). Risikoen er gitt som beregnet sannsynligheter i prosent. Kilde: Havforskningsinstituttets kvoteråd for 2023.

Status	2021	2022*
Sannsynlighet for bestand < B_{lim}	0.0 %	0.0 %
Sannsynlighet for bestand < B_{msy}	40.4 %	20.6 %
Sannsynlighet for fiskeridødelighet > F_{msy}	24.0 %	21.5 %
Sannsynlighet for fiskeridødelighet > F_{lim}	0.3 %	0.4 %
Bestandsstørrelse (B/ B_{msy}), median	1.06	1.25
Fiskeridødelighet (F/ F_{msy}), median	0.83	0.80
Produktivitet (% av MSY)	100 %	94 %

*Estimert fangst = 7 428 tonn

Bestanden har økt betydelig siden 2010. Utviklingen i bestandsindeksen indikerer altså at den fangstbare bestanden fortsatt er i en stigende trend jf. figur A ovenfor. Havforskningsinstituttets råd for 2023 var at den totale fangsten i 2023 ikke overstiger 7790 tonn, og totalkvoten ble fastsatt i henhold til rådet. Dette samsvarer med en estimert sannsynlighet på maksimalt 35 % for at fiskeridødeligheten overskrider F_{msy} , og sikrer en lav risiko for at bestanden faller under B_{lim} ved utgangen av 2023.

2. Faktisk deltakelse

Nedenfor gis en oversikt over den faktiske deltakelsen i snøkrabbefangsten.

Tabell 2: Antall fartøy som har deltatt i snøkrabbefangst siden 2012 med kvantum og verdi pr. år:

Fangstår	Antall fartøy	Kvote (tonn)	Rundvekt (tonn)	Fangstverdi (1000kr)
2012	1		2	2
2013	3		189	3 241
2014	9		1 881	56 354
2015	11		3 105	121 745
2016	15		5 406	191 178
2017	17	4 000	3 101	155 790
2018	11	4 000	2 812	166 234
2019	11	4 000	4 056	265 444
2020	11	4 500	4 387	329 093
2021	13	6 500	6 861	640 953
2022	32	6 725	7 960	617 939
2023 ¹⁾	21	7 117	7 659	130 898

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister.

¹ Tall for 2023 er pr. 13.04.2023. I tallene vil det være kvantum som ennå ikke er omsatt. Oppgitt fangstverdi omfatter kun det kvantumet som er omsatt pr. utkjøringsdato. Trenden i omsatt kvantum var bratt stigende til og med 2016 hvorefter omsatt kvantum avtok. Fra og med 2019 til og med 2022 var trenden stigende, mens deltakelsen gikk litt ned i 2023.

Tabell 3: Antall fartøy med deltakelse i fisket etter snøkrabbe, fordelt på antall år med deltakelse:

Antall år med fangst	Antall fartøy ²⁾
11	1
10	1
9	3
8	2
7	1
6	1
5	2
4	1
3	4
2	14
1	24
Totalt	54

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister.

¹ Antall fartøy er her unike kombinasjoner av Fartøy ID og registreringsmerke.

Tabellen viser at det er et stort antall fartøy som kun har deltatt ett år. Det er 14 fartøy som har to år med deltakelse, mens antallet fartøy som har deltatt fra tre til ti år med fangst varierer fra ett til fire fartøy.

Tabell 4: Antall fartøy med deltakelse i fiske etter snøkrabbe 2020-2022, fordelt på antall år

Antall år med fangst (2020-2022)	Antall fartøy ²⁾
3 av 3 år	9
2 av 3 år	2
1 av 3 år	25
Totalsum	36

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister.

² Antall fartøy er her unike kombinasjoner av Fartøy ID og registreringsmerke.

Det er altså 9 fartøy som har deltatt i alle årene 2020-2022. Det er 2 fartøy som bare har deltatt i 2 av disse årene, mens det er 25 fartøy som bare har levert fangst for ett av årene 2020, 2021 eller 2022.

3. Lønnsomhet i snøkrabbefangsten

Fiskeridirektoratets siste lønnsomhetsundersøkelse for «Havgående krabbefartøy» er for år 2021.

Denne fartøygruppen omfatter fartøy som har oppfylt et minimumskrav knyttet til samlet fangstinntekt i løpet av året og som i all hovedsak driver med fangst av krabbe (snøkrabbe). Fartøy som har sitt hovedinntektsgrunnlag fra f.eks. ringnotgruppen vil inngå i ringnotgruppen selv om deler av fangsten er relatert til snøkrabbe.

Tabell 5: Fangst (kvantum i tonn rund vekt og verdi i 1 000 kr) for fartøy som inngår i lønnsomhetsundersøkelsen i gruppen «Havgående krabbefartøy»

Fiskeslag	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Kg	Verdi	Kg	Verdi	Kg	Verdi	Kg	Verdi	Kg	Verdi	Kg	Verdi
Snøkrabbe	5 400	190 890	2 679	133 964	2 654	158 558	3 731	243 524	3 796	289 876	6 250	571 787
Kongekrabbe	-	1										
Reke												
Annet	1	4	1	10								
Totalt	5 401	190 895	2 680	133 974	2 654	158 558	3 731	243 524	3 796	289 876	6 250	571 787

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister.

Også kongekrabbe og «annet» inngår her i tillegg til snøkrabbe, men for årene 2016 og 2017 er fangsten her så lav at den i praksis kan sees bort ifra. For de fire siste årene viser tabellen at havgående krabbefartøy utelukkende har levert snøkrabbe.

I lønnsomhetsundersøkelsen er driftsmargin gjennomgående brukt for å måle lønnsomheten. Driftsmarginen setter resultatet i forhold til omsetningen/driftsinntekter og gir uttrykk for hvor mye som tjenes på hver 100 kr solgt.

Totalkapitalrentabilitet, som beregner avkastningen på den totale kapitalen, er et annet og i mange sammenhenger bedre lønnsomhetsmål. Totalkapitalrentabilitet beregnes ved å sette summen av driftsresultat og finansinntekter i forhold til totalkapitalen. Det innebærer at man får et mål som også inkluderer inntekter som er utenfor kjernevirksomheten, og som i lønnsomhetsundersøkelsen illustrerer selskapenes totale økonomiske situasjon. Totalkapital er lik sum eiendeler. Totalrentabiliteten gir uttrykk for avkastningen til totalkapitalen i virksomheten.

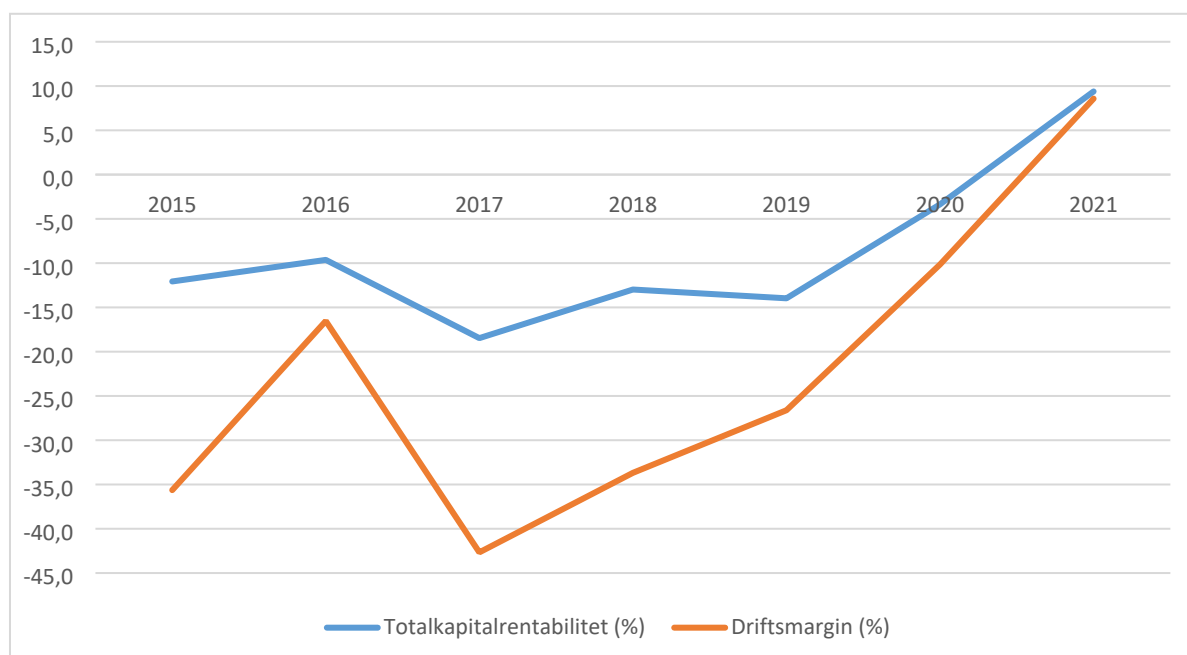
Tabell 6: Nøkkeltall for havgående krabbefartøy

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalkapitalrentabilitet (%)	-12,1	-9,6	-18,5	-13,0	-14,0	-3,4	9,4
Driftsmargin (%)	-35,6	-16,5	-42,7	-33,7	-26,6	-10,1	8,6

Kilde: Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for fiskeflåten

Figur 3: Totalkapitalrentabilitet og driftsmargin

Kilde: Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for fiskeflåten

Som det framgår av nøkkeltallene i tabellen og figuren ovenfor, er både driftsmargin og totalkapitalrentabilitet i en oppadgående trend og var for første gang positiv i 2021.

Fiskeridirektoratet erfarer at denne utviklingen har fortsatt i 2022. Dette skyldes etter vår vurdering i hovedsak to forhold. Det ene er at økt fangsteffektivitet har tatt ned kostnadene ved utøvelsen av fangsten. Det andre er markedssituasjonen hvoretter prisen på snøkrabbe har økt grunnet økt betalingsvilje i markedet. Det er imidlertid viktig å ha i mente at den generelle økningen i drivstoffutgifter de siste årene kan ha en negativ påvirkning på lønnsomheten i 2022.

Det er vanskelig å forutse hvordan lønnsomheten i snøkrabbefangsten har vært i 2022 og 2023. Det er imidlertid mest nærliggende å tro at lønnsomheten har vært positiv i 2022, men at den igjen peker nedover i 2023 og kanskje også blir negativ.

Fisket ble stoppet fra og med 3. april, og 2023 ble dermed en kort sesong for fangst av snøkrabbe. Dette betyr at store volum av norsk snøkrabbe er landet på kort tid, samtidig med at det er framkommet informasjon om generelt mye snøkrabbe fra andre aktører til et internasjonalt marked. Samlet påvirker dette produktprisen negativt, til dels i betydelig grad. Drivstoffprisene er fortsatt høye, men en kort varighet på sesongen vil kunne kompensere noe for redusert inntekt med basis i lavere produktpriser. Det er rimelig å tro at aktørene som deltar i fangsten ville vurdert å fangste i perioder med lavere intensitet for å øke lønnsomheten dersom en ordning med kvoter på fartøynivå ble etablert.

4. Problemstillinger knyttet til utøvelse og regulering av fangst av snøkrabbe

Før det foretas en vurdering av regulering av deltakelsen i fangst av snøkrabbe finner Fiskeridirektoratet det også hensiktsmessig å gjennomgå sider ved reguleringen av fangst av snøkrabbe som ikke gjelder spørsmålet om deltakelse. Dette gjelder i hovedsak regler om

utøvelse av fangsten og regler om reguleringen av snøkrabbefangsten for øvrig. Disse reglene finnes i forskrift 23. desember 2021 nr. 3910 om gjennomføring av fiske, fangst og høsting av viltlevende marine ressurser (høstingsforskriften) og snøkrabbeforskriften som er beskrevet nedenfor.

Følgende reguleringer er fastsatt i høstingsforskriften:

Redskapsregulering:

- Snøkrabbe kan kun fangstes med teiner, jf. § 28.
- Hvert fartøy kan fangste med maksimalt 9 000 teiner, jf. § 28.
- Teiner som benyttes til fangst av snøkrabbe skal røktes minst en gang hver tredje uke, jf. § 18
- Det enkelte fartøy må røkte sine egne teiner, jf. § 18.
- Fartøyene skal rapportere til Kystvakten ved setting og trekking av redskap jf. § 25.

Minstemål:

- Det gjelder et minstemål på 9,5 cm, jf. § 47. Det er voksne hannkrabber som det er kommersielt interessant å fangste. Minstemålet er da satt for at krabben skal få anledning til å reprodusere seg minst en gang før fangst.

Krav til merking av redskap

- Teinen i hver ende av teinelenken skal merkes med fartøyets registreringsmerke, jf. § 66

I tillegg gjelder følgende reguleringer som framgår av snøkrabbeforskriften:

- Totalkvote. I 2023 er denne fastsatt til 7117 tonn. I tillegg gjelder det kvotefleksibilitet som innebærer at dersom totalkvoten overfiskes eller det gjenstår kvantum, kan Fiskeridirektoratet belaste eller godskrive inntil 10% av totalkvoten til det påfølgende kvoteåret.
- Norske fartøy kan fangste snøkrabbe på den norske kontinentalsokkelen utenfor territorialfarvannet.
- Forbud mot å fangste snøkrabbe i perioden 1. juli til 31. oktober: Det er altså innført en fredningsperiode for å unngå å fange krabber i parringstiden og krabber som nylig har skiftet skall, såkalt bløtkrabbe.
- Det er tillatt med inntil 20 % bløtkrabbe. Dersom innblanding av bløtkrabbe overstiger 20 % må fartøyet skifte fangstfelt.
- Rapportering av innblanding av bløtkrabbe til Fiskeridirektoratet.
- Fiskeridirektoratet kan forby fangst av snøkrabbe i perioder og områder dersom biologiske hensyn tilsier dette.

Det er Fiskeridirektoratets vurdering at dette regelverket i all hovedsak fungerer etter sin hensikt og vi ser derfor ikke behov for å gjøre vesentlige endringer utover utvidelse av fredningstid, jf. pkt. 5 i dette høringsbrevet.

Imidlertid kan det være grunn til å vurdere regelverket med basis i erfaringer og problemstillinger som har oppstått i forbindelse med utvikling og utøvelsen av snøkrabbefangst med teiner.

Redskapskonflikter.

Konfliktbegrepet i relasjon til utøvelsen av snøkrabbefangsten kan sees i flere perspektiv.

Den ene tilnærmingen er konkurransen med andre redskapsgrupper i relasjon til tilgjengelig fangstareal. Innenfor utøvelsen av snøkrabbefangsten vil det i hovedsak være tråling etter reker som er relevant å trekke frem. Rekestråling i Barentshavet utøves av både norske og utenlandske fartøy. Oppstartsfasen av fangsten av snøkrabbe på den norske kontinentalsokkelen var preget av en del konflikter mellom disse to redskapsgruppene. Dette ser imidlertid ut til å ha funnet en samarbeidsform, som har bidratt til et lavere konfliktnivå mellom redskapsgruppene.

I hvor stor grad området det fangstes snøkrabbe i også benyttes av rekestrålfåten, vil kunne variere mellom sesonger, spesielt med hensyn til fangsttilgang i andre områder. For 2022 var dette området viktig for rekestrålfåten med oppstart umiddelbart etter endt snøkrabbefangst i juni. Dette medførte «bifangst» av tapte- og gjenstående snøkrabbeteiner under rekestråling. For enkelte fartøy har denne «fangsten» vært tidvis høy, noe som medfører merarbeid og tidstap. Hvor store mengder av teiner som er tatt opp og levert i havn av rekestrålfåten er ukjent for Fiskeridirektoratet. Dette er administrert gjennom Miljødirektoratets ordning med «Fishing For Litter». På forespørsel til Miljødirektoratet har det vært vanskelig å frembringe et tallmateriale avgrenset til snøkrabbeteiner.

Fiskeridirektoratet er bekymret for at rekestrållaktivitet på et område med tapte og gjenstående teiner medfører økt «spøkelsesfiske», ved at teinelenker slites fra hverandre under tråling og det bare er deler som gjenfinnes i selve trålen. Denne hypotesen styrkes av funn fra Fiskeridirektoratets opprenskingstokt som ble gjennomført på dette området i siste delen av august 2022. I dette toktet ble det kun funnet mindre deler av teinelenker. Dette avviker fra tidligere oppryddinger hvor det i større grad har blitt gjort funn av større deler av teinelenkene som var tapt.

Den andre tilnærmingen til redskapskonflikter er konflikter internt i snøkrabbeflåten. Nødvendig antall teiner som benyttes i områdene med tilstrekkelig høy tetthet av snøkrabbe for lønnsom fangst, fører til at fangsten utøves med svært stor tetthet, sammenlignet med en del andre fiskerier. Antall teiner og lengden på hver teinelenke er varierende, men strekker seg ofte over flere tusen meter. Lenkene settes som oftest parallelt og med liten avstand. Denne høye tettheten, kombinert med tidvis utfordrende driftsforhold med blant annet is, medfører at teinelenker dras av gårde på en slik måte at det medfører konflikt mellom aktører. Slike forhold fører lettere til tap av deler av teinelenken eller i verste fall hele teinelenken. Denne høye tettheten av teinelenker medfører også at lete- og sokneaktivitet etter tapte teiner kan være utfordrende under pågående fangst. Dette er det ingen umiddelbar felles løsning på. Økt bruksmengde gjennom et økende antall aktører kan gi økte utfordringer av denne karakter.

Bildet under viser teinelenker som er viklet sammen og forlatt.

Totalt sett er redskapskonflikter internt i snøkrabbeflåten under isforhold, den mest utfordrende konflikten som oppstår ved selve utøvelsen av snøkrabbefangsten. Konflikt med andre redskapsgrupper som reketrålere fremstår først og fremst som en utfordring for reketrålflåten når denne inntar fangstområdene etter avsluttet sesong for snøkrabbefangsten.

Tap av teiner, rømmingshull, seleksjonsinnretninger mv.

Minstemål på snøkrabben er 9,5 cm, men det er ikke noen krav til seleksjonsinnretninger i teinen. Valgt maskestørrelse i noten som dekker teinen fungerer således som en slags seleksjonsinnretning. Derneft gjennomføres det en manuell seleksjon på fartøyet i mottaket av krabben. Det antas at denne håndteringen medfører en del skade på krabbene og det er usikkerhet knyttet til mulig dødelighet på krabbe som blir sortert ut fra fartøyet.

Bildene under viser snøkrabber som har satt seg fast i maskene på tapte teiner.

Erfaringer fra opprenskingstoktene etter snøkrabbeteiner viser at teinene fortsetter å fange snøkrabbe uten agn. (se bilder under). Dette samsvarer med de erfaringer som tidligere er fremskaffet fra andre teinefiskerier. I andre teinefiskerier er det nå innført krav til rømmingshull, slik at faren for «spøkelsesfiske» reduseres ved tap av teiner eller at teiner blir gjenstående av ulike grunner.

«Spøkelsesfiske» er naturligvis uheldig i et etisk og ressursmessig perspektiv. Funn under opprenskingstokt har vist teiner med snøkrabbe hele tre år etter tapstidspunktet. Det er imidlertid knyttet en generell usikkerhet til hvor lenge tapte teiner fortsetter fangsting, og det er heller ikke slik at alle teiner som gjenfinnes har snøkrabbe i seg. Videre er det usikkerhet knyttet til det reelle tapet av snøkrabbeteiner i løpet av en sesong, selv om det er en pålagt tapsrapportering. Opprenskingstoktene indikerer et misforhold mellom det faktiske antall teiner som mistes og det antall som blir meldt tapt. Funn som i juni 2022 er gjort av reketrålerflåten etter avsluttet sesong for snøkrabbefangst, styrker denne tilnærmingen.

Bildene under viser teiner som er gjenfunnet på opprenskingstokt, hvor den ene har stått i halvt år og den andre i 3 år.

Samlet vurdering vedrørende redskapskonflikter.

Med basis i erfaringer så langt er det rimelig å anta at flere aktører med et høyere samlet antall teiner vil medføre økt tetthet på relevante fiskefelt. Videre vil det være naturlig å forvente at problemet med arealkonflikter innad i snøkrabbeflåten øker, i hvert fall i en overgangsperiode eller til relevant eventuelt fangstareal utvides.

Med hensyn til erfaringer fra rekefiske og deres «sammenstøt» med tapte og gjenstående teiner etter avsluttet sesong for snøkrabbefangsten i 2022, fremstår dette som en utilfredsstillende situasjon, som uten tiltak vil kunne gjenta seg i kommende år. Vi er derfor tilfredse med at fiskeriorganisasjonene vil følge dette opp mot sine medlemmer for å unngå dette i fremtidige sesonger. Når også erfaringene knyttet til opprenskingstoktene tas med i vurderingen, kan det slutes at snøkrabbeflåten ikke i tilstrekkelig grad etterlever plikten til å melde fra om tap av fangstredskap som følger av § 69 i høstingsforskriften. Denne samme erfaringen gir grunnlag for å si at eiermerking kun i endene av teinelenkene ikke er tilstrekkelig for å kunne følge opp funn av tap som ikke er rapportert. Kostnadene ved opprensning på snøkrabbefeltene i regi av Fiskeridirektoratet er høye, og det er svært vanskelig å dekke de store havområdene inkorporert i det årlige opprenskingstoktet for fiskefeltene langs kysten. Med basis i ovennevnte vil Fiskeridirektoratet vurdere følgende tiltak:

- Innføring av krav til rømmingshull i alle teiner så snart det foreligger et kunnskapsbasert grunnlag fra Havforskningsinstituttet som i tilstrekkelig grad avveier hensyn til dyrevelferd og merarbeid for fiskerne. Fiskeridirektoratet avventer en faglig rapport fra HI om utviklingsstatus.
- Krav til manuell merking av alle teiner med fartøyets fiskerimerke. Med denne løsning forstås manuell/ optisk avlesning av registreringsmerke.
- Fartøy som har meldt tap av teiner skal avsette tid til gjenfinning etter endt fangst eller når kvoten er beregnet oppfisket. Funn av teiner som ikke er meldt, vil bli fulgt opp mot fartøy/rederi. Vi vil her vise til høstingsforskriften § 69, hvor denne plikten allerede er hjemlet.
- Det bør arbeides videre mellom næring, forskning og forvaltning med hensyn til innføring av en seleksjonsløsning i teinene som reduserer behovet for størrelsessortering på fartøy.

Etter direktoratets vurdering er ikke de ovennevnte problemstillinger direkte knyttet til en lukkeprosess, og vi vil uavhengig av spørsmålet om lukking se nærmere på disse fremover. Fiskeridirektoratet planlegger å sende spørsmålet om endring av reglene om merking av teiner, samt krav om rømmingshull, på egen høring i løpet av juni 2023.

Hensett til de utfordringer næringen opplever vedrørende redskapskonflikter kan ei løsning være å redusere antall teiner per fartøy.

Fiskeridirektoratet ber høringsinstansene komme med innspill på et forslag om reduksjon i antall teiner per fartøy til 6000 teiner.

5. Utvidelse av fredningsperioden

HI har i sine vitenskapelige råd for 2023 drøftet hvilke effekter en eventuell utvidelse av fredningsperioden vil føre med seg.

Fra tidligere reguleringsår har det vist seg å til tider være høy innblanding av bløtkrabbe i perioden juli til oktober, men også tilbakemeldinger fra fiskeriet de seneste år tilsier at innslag av bløtkrabber også i perioden oktober til desember kan være betydelig. Bløtkrabber er ikke kommersielt interessante på grunn av lavere kjøttfylde og vil bli sortert ut dersom de tas i fiskeriet. Håndtering av krabber som nylig har skiftet skall kan også medføre skader.

HI uttaler at kunnskap om snøkrabbens biologi og optimal fangstperiode, erfaring fra snøkrabbefangsten i Beringhavet og Canada samt tilbakemeldinger fra fangsten i Barentshavet tilsier at det vil være gunstig å utvide fredningstiden fra og med juli og ut året.

Fiskeridirektoratet ber høringsinstansene om tilbakemelding på forslag om utvidelse av fredningsperioden slik at denne vil gjelde fra 1. juli til 31. desember.

6. Gjeldende konsesjonsordning

Regelverket for tildeling av snøkrabbetillatelse fremgår av § 6-2 i forskrift 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konsesjonsforskriften):

«Snøkrabbetillatelse kan bare tildeles dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a. Fartøyet er registrert i merkeregisteret.
- b. Fartøyet er egnet og utrustet for fangst av snøkrabbe med teiner i Barentshavet.

Snøkrabbetillatelse kan kun tildeles fartøy som har annet driftsgrunnlag i form av spesiell tillatelse eller deltakeradgang. Fartøy med ervervstillatelse begrenset til fangst av kongekrabbe og taskekrabbe, kan likevel tildeles snøkrabbetillatelse hvis ervervstillatelsen ble gjort gjeldende for snøkrabbe før utgangen av 2014. Dette gjelder også dersom fartøyet er erstatningsfartøy for slikt fartøy, eller ny eier har kjøpt slikt fartøy for fortsatt drift. Det er et vilkår for å drive fangst av snøkrabbe med et erstatningsfartøy at utskiftningsfartøyet ikke lenger kan benyttes til fangst av snøkrabbe.

Fartøy som ikke har annet driftsgrunnlag enn selfangsttillatelse, hvalfangsttillatelse eller rekestråltillatelse, kan bare tildeles snøkrabbetillatelse dersom fartøyet eller fartøy det er kommet til erstatning for har drevet selfangst, hvalfangst eller rekestråling i minst to av de tre forutgående kalenderår. Fartøy uten annet driftsgrunnlag enn selfangsttillatelse, hvalfangsttillatelse eller rekestråltillatelse kan ikke tildeles snøkrabbetillatelse ut over varigheten av det aktuelle driftsgrunnlaget.

Begrensningene i tredje ledd gjelder tilsvarende hvis fartøyets øvrige driftsgrunnlag er spesielle tillatelser som er unntatt fra driftskravet i konsesjonsforskriften [§ 1-4](#).

Fartøy som hadde dispensasjon fra forbudet mot fangst av snøkrabbe 15. mars 2019 kan likevel tildeles snøkrabbetillatelse med varighet ut år 2020 uten hensyn til om [§ 6-2](#) annet ledd er oppfylt.»

Fiskeridirektoratet innskjerpet praktiseringen av tildeling av snøkrabbetillatelse i henhold til denne bestemmelsen i instruks av 29. mars 2022. I denne er det presisert at nye deltakende fartøy ikke faktisk skal tildeles snøkrabbetillatelse med registrering i Merkeregisteret før eier kan redegjøre for at fartøyet har vært fremstilt for kontroll og fått godkjent om fartøyet er «egnet og utrustet» for fangst av snøkrabbe. Dette innebærer at før snøkrabbetillatelsen kan bli ført i registeret, må fartøyet ha anskaffet nødvendig utstyr og redskap for fangst av snøkrabbe. Videre fremgår det av instruksjonen at ordningen med forhåndstilsagn om utskiftningsstillatelse heretter skal praktiseres slik at snøkrabbetillatelse ikke skal være omfattet av forhåndstilsagn om utskiftningsstillatelse. Søknad om snøkrabbetillatelse skal i slike tilfeller avslås.

7. Det rettslige grunnlaget for adgangsregulering

Årlige begrensninger i adgangen til å delta i enkelte fiskerier fastsettes med virkning for ett år av gangen, med hjemmel i § 21 i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven). Bestemmelsen inneholder de føringene som gjelder for lukking/adgangsbegrensning av de enkelte fiskeriene og lyder som følger:

” Når hensynet til ressursforvaltningen, avviklingen av fisket eller lønnsomheten i fisket gjør det nødvendig, kan Kongen ved forskrift med virkning for inntil ett år av gangen, fastsette bestemmelser om vilkår for adgangen til å delta i et bestemt fiske...t.

Bestemmelser fastsatt etter første ledd kan begrenses til bestemte fartøystørrelser, bestemte fiskemetoder, bestemte geografiske områder eller i bestemte tidsrom. For fangst av kongekrabbe kan det også skilles etter hvor fartøyet er registrert.”

Det er altså ett av tre alternative hensyn som kan begrunne at fiskerier adgangsbegrenses:

- Hensynet til ressursforvaltningen
- Gjennomføringen av fisket
- Lønnsomheten i fisket

Det vil være hensynet til at reguleringen er innrettet slik at fisket er tilstrekkelig lønnsomt samt gjennomføringen av fisket som i all hovedsak er grunnlaget for en eventuell adgangsbegrensning her.

8. Nærmere om regulering av deltakelsen

Det er i dag slik at kun fartøy som er tildelt snøkrabbetillatelse kan delta i fangsten. Likevel er ordningen fortsatt åpen i den forstand at nye aktører med fartøy som oppfyller vilkårene i konsesjonsforskriften § 6-2 kan delta. Frem til i dag har det vært lagt opp til at snøkrabbe primært skal være et tilleggsfiske, det vil si at snøkrabbefangst ikke har vært ment å være fartøyets eneste aktivitet. Dette er blant annet begrunnet manglende kunnskap om snøkrabbens utbredelse på norsk sokkel i Barentshavet.

Slik deltakelsen i snøkrabbefangsten har utviklet seg er det Fiskeridirektoratets oppfatning at det er god grunn til å vurdere om antall deltakere bør begrenses. Fangsten av snøkrabbe er i dag åpent med olympisk gjennomføring av fangsten. For mange deltakere kan dette gi økt sikkerhetsrisiko og større risiko for brukskollisjoner på feltet. Dette kan igjen medføre dårligere kvalitet på fangsten, kortere sesong for landindustrien og dårligere markedsvilkår. Regulering av deltakelsen i fangsten vil kunne legge til rette for at fiskeriet utøves med et lavere tidspress og med økonomisk bærekraftige og stabile rammebetingelser. Samtidig vil en lukking gi forvaltningen bedre verktøy for å sikre en bærekraftig fangst. Å etablere stabile rammebetingelser for snøkrabbefangsten vil gi større ro og forutsigbarhet for aktørene.

Fiskeridirektoratet er videre av den oppfatning at til tross for at bestandsutviklingen er i en stigende trend er ikke økningen på langt nær tilstrekkelig til å gi et driftsgrunnlag til alle eierne av fartøy som har signalisert at de ønsker å drive med snøkrabbefangst, jfr. Tabell 7. Dette er også et forhold som taler for at deltakelsen nå begrenses.

Når det gjelder hvilke føringer som bør legges til grunn ved en eventuell lukking av deltakelsen vil vi vise til at departementet blant annet i pressemelding 16. mai 2022³ har uttalt at i det tilfelle myndighetene i fremtiden vil innføre en deltakerbegrensning i snøkrabbefangsten kan det ikke «*påregnes at aktivitet som finner sted eller avtaler om investeringer som blir inngått for fangst av snøkrabbe etter dagens dato (16. mai 2022) vil kunne danne grunnlag for fremtidig deltakelse i fangst av snøkrabbe*».

Det vil da i hovedsak være faktisk deltakelse og innretting som vil være avgjørende kriterier når en deltakerbegrensning av snøkrabbefangsten skal vurderes.

---

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/vil-ha-helhetlig-vurdering-av-fremtidig-fangst-av-snokrabbe/id2913300/>

8.1. Oversikt over de typetilfellene med tillatelser som det er truffet vedtak om

Til sammen er det truffet vedtak om tildeling av 81 snøkrabbetillatelser. Ikke alle disse er *faktisk tildelt* gjennom oppretting av snøkrabbetillatelse i Fiskeridirektoratets registre. Et lite antall av disse er fortsatt knyttet til et enkeltvedtak som ikke er gjennomført fra søkers side.

Tabell 7: Fartøy med fangst av snøkrabbe og fartøy med snøkrabbetillatelse i perioden 2019 – 2022

	Antall fartøy med fangst	Antall fartøy med snøkrabbetillatelse
2019	11	39
2020	11	44
2021	13	73
2022	32	77
2023	21	69

Kilde: Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister og landings- og sluttseddelregister.

Tabellen viser hvor mange fartøy som har hatt snøkrabbetillatelse det enkelte år siden 2019 og som er registrert med fangst av snøkrabbe. Antallet tildelte snøkrabbetillatelser bekrefter også Fiskeridirektoratets erfaring med at stadig flere fartøy har blitt forsøkt innført i merkeregisteret med tanke på tildeling av snøkrabbetillatelse og posisjonering for deltakelse i tilfelle fiskeriet lukkes. Det er uheldig at det utvikles en flåte av fartøy med inaktive tillatelser, særlig når fiskeriet fortsatt er åpent. Tillatelse bør således bare tildeles de rederiene som faktisk skal delta i fisket. Dette var også bakgrunnen for Fiskeridirektoratets instruks av 29. mars 2022 hvoretter ordningen med forhåndstilsagn om utskiftningstillatelse ikke lenger skulle omfatte snøkrabbetillatelser, samtidig som kravet om «egnet og utstyrt» ved tildeling av snøkrabbetillatelse ble innskjerpet.

Videre finnes det som kjent under gjeldende konsesjonsordning for snøkrabbe grovt sett tre hovedtyper av tillatelser. For det første gjelder dette fartøy som fikk utvidet ervervstillatelse til å gjelde snøkrabbe før 2015. Av disse opprinnelige fartøyene som har vært aktive, eller fartøy som er kommet til erstatning for disse, eller er solgt for fortsatt drift er spørsmålet om disse fortsatt bør kunne delta. Forenklet kan disse benevnes som opprinnelige fartøy pluss deres erstatningsfartøy. Dette gjelder nå 10 fartøy.

For det andre gjelder det gruppen fartøy som har selfangst, hvalfangst eller rekestråltillatelse som driftsgrunnlag utenom. Dette gjelder nå 5 fartøy.

For det tredje gjelder det de øvrige fartøy med driftsgrunnlag i form av spesiell tillatelse/deltakeradgang som har fått tildelt snøkrabbetillatelse. Dette omfatter da de resterende 66 fartøyene. Tre av disse fartøyene igjen har fått tildelt snøkrabbetillatelse etter skjæringsdatoen. Fiskeridirektoratet vurderte situasjonen etter dette slik at det ikke var formålstjenlig å tildele nye snøkrabbetillatelser så lenge vurderingen av deltakerbegrensningen på snøkrabbe ikke var avsluttet. Det er derfor ikke tildelt nye snøkrabbetillatelser etter 24. mai 2022.

Fiskeridirektoratet har i forbindelse med enkeltsaksbehandling erfart at deler av næringen vurderer de ovennevnte tre gruppene som ulike med tanke på hvilke av disse som har en forventning om deltakelse. For gruppen fartøy med snøkrabbetillatelse som har hatt begrenset ervervstillatelse med utryddelsesfangst av kongekrabbe som driftsgrunnlag i bunn, synes oppfatningen å være at den står i en særstilling sammenliknet med de øvrige og derav bør prioriteres sammenliknet med de øvrige to gruppene med tillatelser. Dette begrunnes i hovedsak med at det ikke kan komme nye snøkrabbetillatelser i den første gruppen, mens det motsatte fortsatt er tilfelle for de to andre gruppene. Etter Fiskeridirektoratets syn er det imidlertid ikke grunnlag for en slik tilnærming da gjeldende ordning er en åpen konsesjonsgruppe. De fartøyene som har fått tildelt snøkrabbetillatelse har deltatt på like vilkår uavhengig av hva som var bakgrunnen for tildelingen av snøkrabbetillatelse til det enkelte fartøy. I stedet mener vi at skillet bør gjøres på bakgrunn av faktisk deltakelse og innretting for øvrig. Vi finner ikke grunnlag for å legge opp til en ordning med adgang til deltakelse hvor en gruppe av fartøy med snøkrabbetillatelse favoriseres.

8.2. Øvrige føringer for vurdering av regulering av deltakelsen i snøkrabbefangsten.

Reglene bør ikke legge til rette for såkalt «knoppskyting», det vil si at deltakelse med ett fartøy kan danne grunnlag for deltakeradgang for mer enn et fartøy. Videre bør imidlertid kvalifisert innretting fra den enkelte næringsaktør etter en konkret vurdering kunne danne grunnlag for deltakelse.

Det kan også stilles spørsmål ved om en lukking bør hensynta fiskeindustrien på landsiden. Sjømat Norge har tidligere spilt inn at det i økende grad ser ut til at det leveres levende krabber til fiskeindustrien i Finnmark. De mener at en lukking av snøkrabbefangsten i dag basert på tradisjonelle kriterier i stor grad vil låse flåtestrukturen og begrense den videre anvendelsen av snøkrabben slik at det i første rekke skapes aktivitet for rederier og fiskere. Det argumenteres da med at når et nytt råstoff som snøkrabbe skal forvaltes bør muligheter for ny næringsutvikling utover tradisjonell ombordproduksjon ivaretas.

Så langt har mengden fersk/ levende snøkrabbe til landindustrien vært begrenset, men slik anvendelse har i noen grad blitt benyttet, fortrinnsvis av fartøy uten produksjonslinje. Avstanden mellom fiskefelt og landanlegg er en begrensende faktor i slikt fiske, men mulighetene vil kunne utvikles mellom flåte og industri dersom det er grunnlag for det. Snøkrabbens velferd under oppbevaring som levende fangst vil være svært viktig for at dette skal kunne utvikles.

Fiskeridirektoratet ber høringsinstansene om tilbakemelding på om man i regelverket bør legge mer til rette for samarbeid mellom land- og sjøindustrien for levering av levendefanget snøkrabbe.

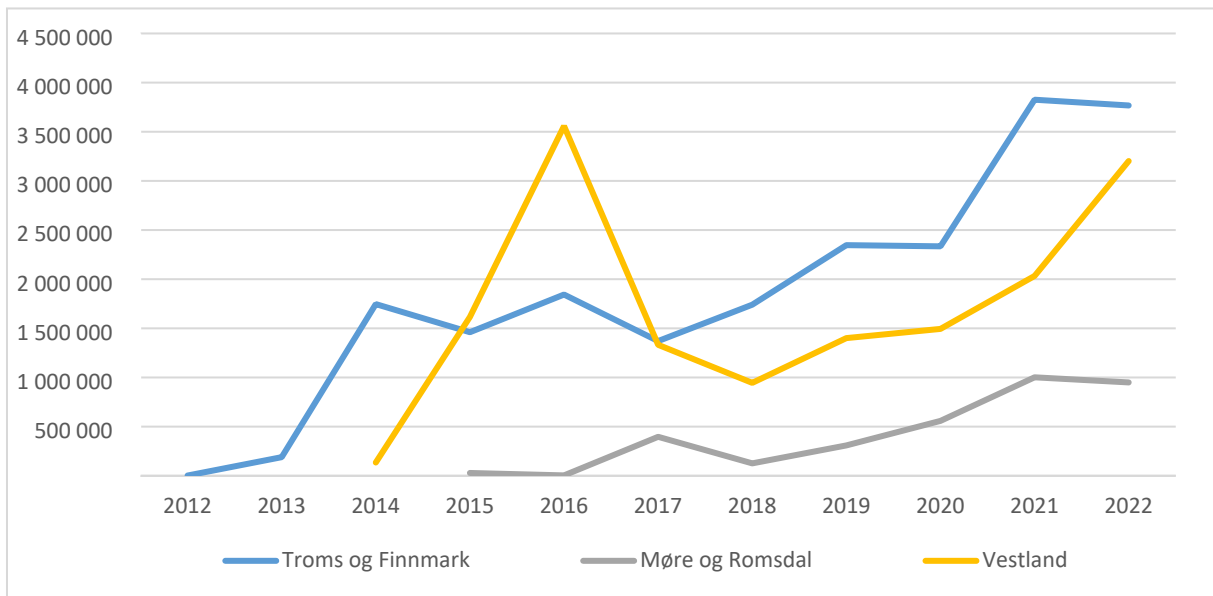
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på om det bør åpnes for at en prosentandel av totalkvoten bør beholdes landindustrien, og at det utlyses noen særlige tillatelser for dette.

Tabellen og diagrammet nedenfor viser hvordan fartøytilhørigheten på leveranser av snøkrabbe har utviklet seg siden 2012.

Tabell 8: Fangst fordelt på fartøyfylke.

Fartøyfylke	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Troms og Finnmark	2 478	189 312	1 746 626	1 460 504	1 843 694	1 370 576	1 740 542	2 346 351	2 334 386	3 825 931	3 767 342
Nordland			1	522							30 709
Møre og Romsdal				28 583	3 908	396 423	126 257	308 891	558 448	1 001 792	949 677
Vestland			134 844	1 615 761	3 558 162	1 332 314	945 194	1 400 634	1 494 182	2 032 963	3 202 080
Rogaland						1 254					4 910
Agder											4 503
	2 478	189 312	1 881 471	3 105 370	5 405 764	3 100 567	2 811 993	4 055 877	4 387 015	6 860 686	7 959 221

Kilde: Landings og sluttseddelregisteret

Figur 4: Fangst fordelt på fartøyfylke for Troms og Finnmark, Møre og Romsdal og Vestland. Kilde: Landings og sluttseddelregisteret

Hovedmengden av fangsten er tatt med fartøy registrert i Finnmark og Troms og Vestland, men det er også mye fangst fra fartøy registrert i Møre og Romsdal. I hvilken grad det bør legges vekt på distriktsmessige hensyn ved lukking av et fiskeri er imidlertid først og fremst et fiskeripolitisk spørsmål. Tradisjonelt har det ikke vært vektlagt slike hensyn ved lukking av andre fiskeri. Fiskeridirektoratet vil derfor ikke gå videre i denne diskusjonen her.

8.3. Betydningen av tildelt snøkrabbetillatelse.

Gjeldende konsesjonsordning er en åpen konsesjonsordning, jf. punkt 8 over. Ved nytildeling av snøkrabbetillatelser har Fiskeridirektoratet inntatt standardformuleringer i vedtaket som følger:

«For øvrig gjør vi oppmerksom på at tildeling av tillatelse til fangst av snøkrabbe ikke stenger for at departementet på et senere tidspunkt kan lukke fiskeriet, og fastsette de kriterier for deltakelse som da er nødvendig. Tildelt tillatelse for fangst av snøkrabbe danner heller ikke noe grunnlag eller forventning om deltakelse i lukket gruppe ved en eventuell framtidig lukking av dette fiskeriet.»

Formuleringen kan ha variert litt fra vedtak til vedtak, men essensen er den samme - å formidle budskapet om at tildelingen av snøkrabbetillatelse ikke gjør at det rederi/fartøy som har slik tillatelse automatisk vil kunne få delta ved en senere lukking.

Når et eventuelt vedtak om lukking iverksettes bør det derfor samtidig forskriftsfestes at fartøy som allerede er tildelt snøkrabbetillatelse og som ikke omfattes av lukkingen, ikke kan delta. Dette kan slik Fiskeridirektoratet ser det gjøres ved at det i deltakerforskriften⁴ tilføyes en bestemmelse hvor det fremgår at tildelt snøkrabbetillatelse etter konsesjonsforskriften kapittel 6 ikke er tilstrekkelig for å delta i fangst av snøkrabbe det aktuelle år som adgangsbegrenses.

Hovedregelen for deltakelse i fangst av snøkrabbe bør derfor være av en type hvor det oppstilles et aktivitetskrav, men hvor det åpnes for unntak i tilfeller av tilstrekkelig innretting fra fartøyeiernes side. Det kan videre vurderes unntak i tilfeller hvor det er lagt frem bindende kjøpsavtale og innvilget ervervstillatelse for fartøy med slikt driftsgrunnlag før skjæringsdato.

8.4. Hovedregel

Å stille krav om deltakelse fra den siste treårsperioden for å kvalifisere til deltakeradgang ved lukking av et fiskeri, er vilkår som er kjent fra lukking av flere fiskerier. Når det gjelder faktisk deltakelse oppstår det også et spørsmål om det bør fastsettes et minstekrav til fangst innenfor en nærmere avgrenset periode eller om registrert levering av fangst i en slik periode skal være tilstrekkelig.

Det er flere måter en hovedregel kan utformes på. Fiskeridirektoratet vil se på to alternativ. Det ene alternativet baseres på deltakelse i ett av årene 2020, 2021 og innen 16. mai 2022. Det andre alternativet vil baseres på deltakelse i to år i perioden 2020, 2021 og innen 16. mai 2022.

Pressemelding fra NFD 16. mai 2022 viser videre til at innretting etter 16. mai 2022 ikke vil bli lagt vekt på. Dette vil blant annet bety at deltakelse etter denne datoen ikke skal vektlegges i vurderingen av hvem som skal anses kvalifisert til å delta i lukket gruppe. Data fra elektronisk fangstrapportering (ERS-data) viser at det er 31 fartøy som har levert fangst av snøkrabbe i 2022. Det fremgår at 8 av disse fartøyene har levert etter skjæringsdatoen, og disse er dermed helt nye deltakere i snøkrabbefangsten. Et annet fartøy har bare levert 38 kg i 2021 samtidig som fartøyet i 2022 kun har deltatt etter skjæringsdatoen. I alle tilfeller viser dataene for 2022 at det innen 16. mai 2022 er 23 fartøy som har levert fangst av snøkrabbe uavhengig av kvantum.

Fartøyet som bare står oppført med fangst etter 16. mai 2022 vil da ikke være omfattet av hovedregelen alene av denne grunn.

Når ERS-data og data fra landings og sluttseddelregisteret fra årene 2020, 2021 og 2022 kombineres har Fiskeridirektoratet identifisert hvilke fartøy som har vært i fiske i 2020, 2021 og 2022 til og med 16 mai, og de fartøy som i 2022 bare har vært i fiske etter 16. mai. Gjennomgangen av alternativene nedenfor baserer seg således på en manuell gjennomgang av data fra landings- og sluttseddelregisteret og ERS-data.

---

⁴ <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-12-21-2438>

8.4.1. Alternativ 1a - Lukking basert på deltakelse i ett av årene 2020, 2021 og 2022 innen mai 16. mai

En variant av dette kan være at eier med fartøyet må ha fangstet og levert snøkrabbe for mer enn et bestemt kvantum i ett av årene 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai 2022. Et slik kvantumskrav synes å være formålstjenlig for å unngå at svært beskjeden deltakelse går ut over de eierne av fartøy som har fisket i stort omfang siden fangsten av snøkrabbe startet. I tillegg kan et kvantumskrav være en måte å skille ut bifangst på i tilfeller hvor det har en klar formodning mot seg at fartøyets fangst er tatt med teiner, men hvor teiner er oppgitt som fangstredskap. Etter Fiskeridirektoratets syn bør det derfor være et krav at fangsten er tatt i et direktefiske. Det er da ikke formålstjenlig at bifangst tatt med eksempelvis trål kan kvalifisere for deltakelse ved en lukking. Et alternativ til en regel med kvantumskrav kan være en mildere regel med vilkår for deltakelse at eier med fartøyet som vedkommende nå eier, må ha fangstet og levert snøkrabbe i ett av årene 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai.

Tabell 9 viser ulike variasjoner med en manuell beregning av antall deltakere. En hovedregel basert på deltakelse i **ett** av årene 2020, 2021 og 2022 med ulike fangstkvanter innen 16. mai 2022 vil gi mellom 17-27 fartøy avhengig av hvilket krav som settes til fangstkvanter.

Tabell 9: Antall fartøy og ulike krav til fangstkvanter basert på deltakelse i ett og/eller to av årene 2020, 2021 og 2022

År for oppnåelse av krav	Lukking basert på deltakelse i ett år				Lukking basert på deltakelse i to år
	Krav til fangstkvanter på registrert fangst				Uavhengig av krav til fangstkvanter på registrert fangst
	10 tonn	5 tonn	1 tonn	Uten krav til fangstkvanter	
2020	10	10	10	11	10
2021	1	1	1	4	
2022	6	7	11	12	
Totalt	17	18	22	27	10

Kilde: Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister og landings- og sluttседdelregister.

8.4.2. Alternativ 1b - Lukking basert på deltakelse i to av årene i perioden 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai

Uavhengig av om det vurderes et kvantumskrav på 10 tonn, 5 tonn eller 1 tonn i to av årene i perioden 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai viser tabell 9 ovenfor at dette gir 10 fartøy som oppfyller kravet. Det samme gjelder om det bare vurderes et krav om levert fangst uavhengig av kvantum i to av årene i den samme perioden.

Etter Fiskeridirektoratets oppfatning bør lukkingen i størst mulig grad begrense deltakelsen. Fiskeridirektoratet vil derfor anbefale alternativet til hovedregel hvor det stilles krav om deltakelse i to av årene i perioden 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai hvoretter det for hvert av de to årene må være levert mer enn 10 tonn.

8.4.3. Alternativ 2 – Delvis lukking, hvor totalkvoten deles mellom en åpen og lukket gruppe med kvalifiseringskrav for lukket gruppe

Alternativ til en tradisjonell lukking er en delvis lukking hvor totalkvoten deles mellom en åpen og en lukket gruppe med kvalifiseringskrav for en lukket gruppe. Dersom det gjennomføres en lukking av snøkrabbefangsten blir spørsmålet om det innenfor totalkvoten skal fastsettes fartøyskvoter eller en maksimalkvoteordning. Spørsmålet blir videre om eventuelle fartøyskvoter bør differensieres i forhold til tidligere aktivitet.

Dersom det ønskes innført kvoteordninger kan en maksimalkvoteordning sammen med en lukking vurderes som alternativ til ordningen som gjelder i dag. Alternativt kan det vurderes innført en ren fartøyskvoteordning. Imidlertid har de deltakende fartøy i dag vidt forskjellig grad av deltakelse. Det ville derfor ikke være urimelig å fastsette høyere kvoter for fartøyene med høyest grad av deltakelse, og lavere for fartøy med beskjeden deltakelse.

Utfordringen med en slik løsning vil imidlertid være at avsetningen til åpen gruppe muligens vil måtte være lav og gi dårligere lønnsomhet. I snøkrabbefisket var gjennomsnittlig fangst for ett av de ti nevnte fartøyene for 2022 685 tonn, hvilket tilsier omtrent 10 % av totalkvoten. Dermed vil antall deltakende fartøy i en eventuell åpen gruppe antakelig være rimelig lav dersom en ønsker lønnsomhet også for denne gruppen. Men all den tid fangst av snøkrabbe er et tilleggsskudd for fartøy i en åpen gruppe, så vil lønnsomheten kunne vurderes av det enkelte fartøy.

Dersom en skulle ende med en avsetning til åpen gruppe, ser Fiskeridirektoratet at det vil være naturlig å innføre en påmeldingsordning for disse med siste utseilingsdato for eventuell refordeling.

8.4.4. Alternativ 3 – Påmeldingsordning, med fartøyskvoter og siste utseilingsdato før refordeling

En påmeldingsordning forutsetter at deltakelse i snøkrabbefangsten fortsatt forblir åpen. En slik ordning vil også innebære at nye aktører som oppfyller grunnvilkårene for deltakelse slik de er i dag kan melde seg på. En slik ordning vil kunne medføre at flere enn de som fangster i dag vil kunne melde seg på, mens de som ikke er aktive vil bli lukket bort når refordeling skjer.

Dette vil gi en mer begrenset forutsigbarhet for de ulike næringsaktørene som omfattes av dette, dersom forutsigbarhet måles i sikker årlig deltakeradgang og en relativt stabil andel av totalkvoten fra år til år. En slik ordning vil derfor med dagens antall fartøy som har adgang til å delta i tillegg til nye deltakere, kunne være utfordrende.

Ved en påmeldingsordning og loddtrekning vil rederier som blir trukket ut til å drive snøkrabbefangst ikke nødvendigvis kunne påregne å drive fangst påfølgende år. Dette vil særlig gå hardt ut over lønnsomheten til de fartøyene som i dag bare fangster snøkrabbe. En mer tilfeldig tilgang til fangsten vil mulig begrense incentivene til å sokne etter tapte teiner, og å melde om tapte teiner, etter endt sesong. Men en påmeldingsordning vil sikre at det fortsatt er mulig å komme inn i snøkrabbefisket, og ulike varianter av slike ordninger praktiseres i tilfeller hvor aktiviten er tenkt å være en tilleggsaktivitet.

Fiskeridirektoratet ber høringsinstansene om tilbakemelding på hvilket alternativ til deltakerregulering i fangst av snøkrabbe som de mener best vil sikre lønnsomhet og forutsigbarhet for aktørene.

8.5. Dispensasjon og innretting

Både alternativ 1a og 1b bør vurderes kombinert med bestemmelser om dispensasjon.

For det første kan dette vurderes for fartøy som er kjøpt for fortsatt drift eller er kontrahert som erstatningsfartøy for annet fartøy, dersom det tidligere fartøyet og erstatningsfartøyet til sammen fyller vilkårene som fremkommer av hovedregelen. I tilfeller av utskiftning vil da dispensasjonsadgangen virke slik at i de tilfeller hvor eier innenfor referanseperioden har deltatt med flere fartøy på samme snøkrabbetillatelse akkumuleres fangsten i det året utskiftningen skjedde.

Det bør i tilfelle vedtak om lukking legges til grunn at slik søknad om dispensasjon må være Fiskeridirektoratet i hende innen en nærmere fastsatt frist.

Et krav om aktivitet med kvantum vil ha betydning for noen eiere med fartøy som har solid deltakelse med tanke på levering av fangst tidligere enn de tre siste årene, men som ikke har hatt aktivitet/hatt svært liten aktivitet de siste tre årene. Avhengig av hvilket alternativ til hovedregel som antas, kan det vurderes særordninger for slike fartøy. Det bør da imidlertid etter Fiskeridirektoratets syn også vurderes om fartøyeiere som har gjennomført kjøp av slikt fartøy i 2022 før skjæringstidspunktet også kan betraktes å ha tilstrekkelig innretting. Dette kan i så tilfelle vurderes konkret.

Anskaffelse av teiner og annet utstyr

Vi er blitt tilskrevet av flere rederi som har fått tildelt snøkrabbetillatelse i 2022, og som opplyser at de har inngått avtale om kjøp av teiner, men som grunnet krigen i Ukraina ikke har fått leveranser av disse. Etter direktoratets syn bør ikke avtale om anskaffelse av teiner anses som tilstrekkelig innretting og dermed grunnlag for tildeling av deltakeradgang. Teiner er forholdsvis lett omsettelig, og det vil etter vårt syn verken være urimelig eller uforholdsmessig om disse rederiene må selge disse videre.

Ombygging av fartøy

Det kan være tale om rederi som har fått tildelt snøkrabbetillatelse og som etter tildelingen, men før skjæringsdatoen har bygget om fartøyet til fangst av snøkrabbe på en måte som *ikke er lett reverserbar*. Det bør etter vår vurdering bare være ombygginger av et visst omfang som bør kunne danne grunnlag for å godta slik innretting som grunnlag for deltakelse.

I så tilfelle bør utgiftene dokumenteres.

Kontraherte nybygg

Dette gjelder tilfeller hvor rederi har fått innvilget ervervstillatelse for et nybygg med snøkrabbetillatelse som del av driftsgrunnlaget. Dersom rederiet kan dokumentere at det er inngått bindende kontrakt om kontrahering av nybygg hvor fartøyet skal bygges som krabbefartøy og som ikke uten forbehold kan heves fra noen av kontraktspartenes side, bør dette etter en konkret vurdering betraktes som tilstrekkelig innretting.

Etter en gjennomgang av saksbehandlingssystemet er det 3 fartøyeiere som har fått ervervstillatelse for et nybygg med tildeling av snøkrabbetillatelse.

I henhold til opplysninger fra vårt saksbehandlingssystem synes imidlertid graden av innretting for disse tre tilfellene å være høyst ulik.

Ervervstillatelse for fortsatt drift for øvrig hvor snøkrabbetillatelse inngår

Etter Fiskeridirektorats syn bør ikke slike vedtak alene gi grunnlag for unntak. I denne sammenheng vil også standardformuleringen som er benyttet i vedtakene ha betydning slik at dersom en aktør har søkt og fått et positivt vedtak, kan ikke dette alene kunne regnes som tilstrekkelig innretting. Imidlertid, dersom disse er gjennomført og fartøyet har vært i aktivitet innen 16. mai 2022 bør det etter en konkret vurdering også her kunne vurderes unntak særlig om dette har vært i kombinasjon med ombygging av fartøy mv.

Ervervstillatelse til utskiftning av fartøy

Dersom det foreligger vedtak om utskiftning som ikke er iverksatt kan dette neppe være tilstrekkelig. På samme måte som ved salg for fortsatt drift vil også standardformuleringen som er benyttet i vedtakene ha betydning slik at dersom en aktør har søkt og fått et positivt vedtak, kan ikke dette alene kunne regnes som tilstrekkelig innretting. Imidlertid, dersom disse er gjennomført og erstatningsfartøyet har vært i aktivitet innen 16. mai 2022 bør det etter en konkret vurdering også her kunne vurderes unntak og her særlig om dette har vært i kombinasjon med ombygging av fartøy mv.

Ved en lukking med bruk av forskjellige kvotefaktorer bør det ved vurderingen av en dispensasjonsordning tas stilling til hvilken kvotefaktor det enkelte fartøy skal få, jf. punkt 7 nedenfor.

Fiskeridirektoratet ber høringsinstansene om tilbakemelding på hvorvidt investeringer i fartøy og utstyr før skjæringsdatoen bør danne grunnlag for deltakelse i en eventuell lukket gruppe. Det bes videre om en vurdering av om det bør være adgang til å gi dispensasjon i tilfeller som nevnt ovenfor.

8.6. Knoppskyting

Vi viser til Fiskeridirektoratets instruks av 29. mars 2022 hvor det fremgår at ordningen med forhåndstilsagn om utskiftningstillatelse ikke lenger skal omfatte snøkrabbetillatelser, samtidig som kravet om «egnet og utstyrt» ved tildeling av snøkrabbetillatelse ble innskjerpet.

Instruksen hadde som formål å unngå knoppskyting og i større grad sikre at det var fartøy egnet for snøkrabbefangst som faktisk ble tildelt tillatelse.

Det er etter vår vurdering uheldig at det utvikles en flåte av fartøy med inaktive tillatelser, særlig når fiskeriet fortsatt er åpent. Tillatelse bør således bare tildeles de rederiene som faktisk skal delta i fisket. Antallet tildelte snøkrabbetillatelser bekrefter også Fiskeridirektoratets erfaring med at stadig flere fartøy har blitt forsøkt innført i merkeregisteret med tanke på tildeling av snøkrabbetillatelse og posisjonering for deltakelse i tilfelle fiskeriet lukkes.

Både hovedregler og unntak må etter vårt skjønn praktiseres på en måte som ikke gir grunnlag for knoppskyting. Eksempelvis kan det være tilfeller hvor en eier har deltatt med ett fartøy, og deretter har søkt om utskiftningstillatelse, hvoretter fartøyet er solgt for fortsatt drift til en annen eier som igjen har deltatt og deretter eventuelt har søkt om utskiftningstillatelse.

Eventuelle bestemmelser om lukking som vedtas bør derfor så langt det er mulig formuleres på en måte som utelukker at situasjoner som disse gir grunnlag for flere deltakeradganger. Eksempelvis kan det konkretiseres at dersom en eier søker på grunnlag av et fartøy som vedkommende nå eier, kan tidligere eier av fartøyet ikke påberope seg sin tidligere deltakelse. Imidlertid kan det også her være nødvendig med forbehold for de situasjoner hvor vedkommende kan dokumentere signifikant innretning av økonomisk karakter for å delta med et erstatningsfartøy.

8.7. Øvrige virkemidler

Det kan stilles spørsmål ved om det er formålstjenlig å kombinere en lukking av snøkrabbefangsten med noen av de øvrige virkemidler som er gått gjennom over i punkt 6 ovenfor. I hvilken grad øvrige virkemidler bør benyttes, avhenger av hvilket alternativ med lukking som innføres. Eksempelvis vil en fartøykvoteregulering med lik kvotefaktor for alle deltakere, noenlunde samtidig med at det gjennomføres en deltakerbegrensning, etter vårt syn ikke ta hensyn til den diversitet og innsats som er til stede i snøkrabbefangsten i dag.

I stedet synes det være mer formålstjenlig å dele deltakende fartøy i grupper med ulik kvotefaktor, basert på faktisk fangstaktivitet. Her kan det i utgangspunktet legges opp til en todeling. Den første kvotegruppen kan da bestå av fartøy som har aktivitet to av årene i referanseperioden (2020, 2021 og 2022 til og med 16. mai), mens den andre kan bestå av fartøy som bare har aktivitet i ett av årene i referanseperioden. Den ene gruppen kan da eksempelvis få kvotefaktor 1 mens den andre da kan få faktor 0,5.

8.8. Krav til øvrig driftsgrunnlag – eller spesialisering?

Det gjelder i dag et krav for tildeling av snøkrabbetillatelse at fartøyene også har annet driftsgrunnlag i form av spesiell tillatelse/deltageradgang (med noen få unntak).

Etter direktoratets syn tilsier lønnsomheten i fangsten, som er gjennomgått ovenfor under kapittel 5, at fartøyene som, etter en lukking av snøkrabbefangsten, får slik adgang, selv kan legge til rette for om det ønskes benyttet spesialiserte fartøy for fangst av krabbe, eller om det ønskes brukt fartøy som kan kombineres til fangst av krabbe og andre fiskeri.. Dette innebærer i så tilfelle at det ikke bør stilles krav til driftsgrunnlag utenom, slik at adgang til å delta i snøkrabbefangsten alene er tilstrekkelig.

8.9. Brudd på deltakerlovens nasjonalitetskrav/aktivitetskrav

Dersom det skulle vise seg at eier med fartøy som er aktuelle for tildeling av deltakeradgang dersom fangsten lukkes, har fått tilbakekalt ervervstillatelsen grunnet at nasjonalitetskravet i deltakerloven § 5 eller aktivitetskravet i deltakerloven § 6 ikke er oppfylt, bør dette også være diskvalifiserende, slik at disse ikke vil bli tildelt deltakeradgang hvis det vedtas en lukking.

8.10. Etter lukking

Etter direktoratets syn vil en lukking kunne medføre et høyere antall deltakere enn det som er formålstjenlig og det vil fortsatt kunne være grunnlag for redskapskonflikter mellom redskapsgrupper og mellom fartøy innad i gruppen som skal drive med snøkrabbefangst. Dersom snøkrabbefangsten ikke lenger reguleres som et olympisk fiske, men med økt kvotesikkerhet for den enkelte aktør, så vil dette også bidra til økt fokus på egen gjenfinning ved redskapskonflikter og andre forhold som vil kunne medføre midlertidig tap av fiskeredskap.

Lukking av snøkrabbefangsten vil medføre økt forutsigbarhet i utvikling mellom fiskeinnsats og ny kunnskap om utbredelse av bestand og dens størrelse. Dette forholdet vil det være viktig for forvaltningen å følge nøye og det bør vurderes om det skal legges opp til at nye deltakeradganger vil kunne bli tildelt på et senere tidspunkt dersom bestandsforholdene og utbredelsen av snøkrabbe i norske farvann, samt erfaringer med ulike typer drift og driftskombinasjoner, gjør dette mulig og ønskelig.

Ved lukking bør det legges til rette for at fiskerimyndighetene kan vurdere fremtidig deltakelse en viss tid etter opprinnelig tildeling av deltakeradgang. Passive deltakeradganger bør da kunne vurderes å bli inndratt.

9. Oppsummering

Det bes om høringsinstansenes syn på følgende:

- Forslagene om følgende mulige alternativer til deltakerregulering i fangst av snøkrabbe som de mener best vil sikre lønnsomhet og forutsigbarhet for aktørene.
  - o Alternativ 1a: Lukking basert på deltakelse i årene 2020, 2021 og 2022 innen mai 16. mai
  - o Alternativ 1b: Lukking basert på deltakelse i to av årene i perioden 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai
  - o Alternativ 2: Delvis lukking, hvor totalkvoten deles mellom en åpen og lukket gruppe med kvalifiseringskrav for lukket gruppe
  - o Alternativ 3: Påmeldingsordning, med fartøykvoter og siste utseilingsdato før refordeling
- Forslaget om hvorvidt investeringer i fartøy og utstyr før skjæringsdatoen bør danne grunnlag for deltakelse i en eventuell lukket gruppe. Det bes videre om en vurdering om det bør være adgang til å gi dispensasjon i tilfelle som nevnt ovenfor.
- Forslaget om utvidelse av fredningsperioden slik at denne gjelder fra 1. juli til 31. desember.
- Forslaget om reduksjon i antall teiner per fartøy til 6000 teiner.
- Tilbakemelding på om man i regelverket bør legge mer til rette for samarbeid mellom land- og sjøindustrien for levering av levendefanget snøkrabbe og eventuelle forslag til hvordan dette kan gjøres
- Tilbakemelding på om det bør åpnes for at en prosentandel av totalkvoten bør forbeholdes landindustrien, og at det utlyses noen særlige tillatelser for dette.